

Kolari Pasmajärvi muinaisjäännösinventointi 2012

Hannu Poutiainen
Ville Laakso

Kustantaja: Maanomistajat

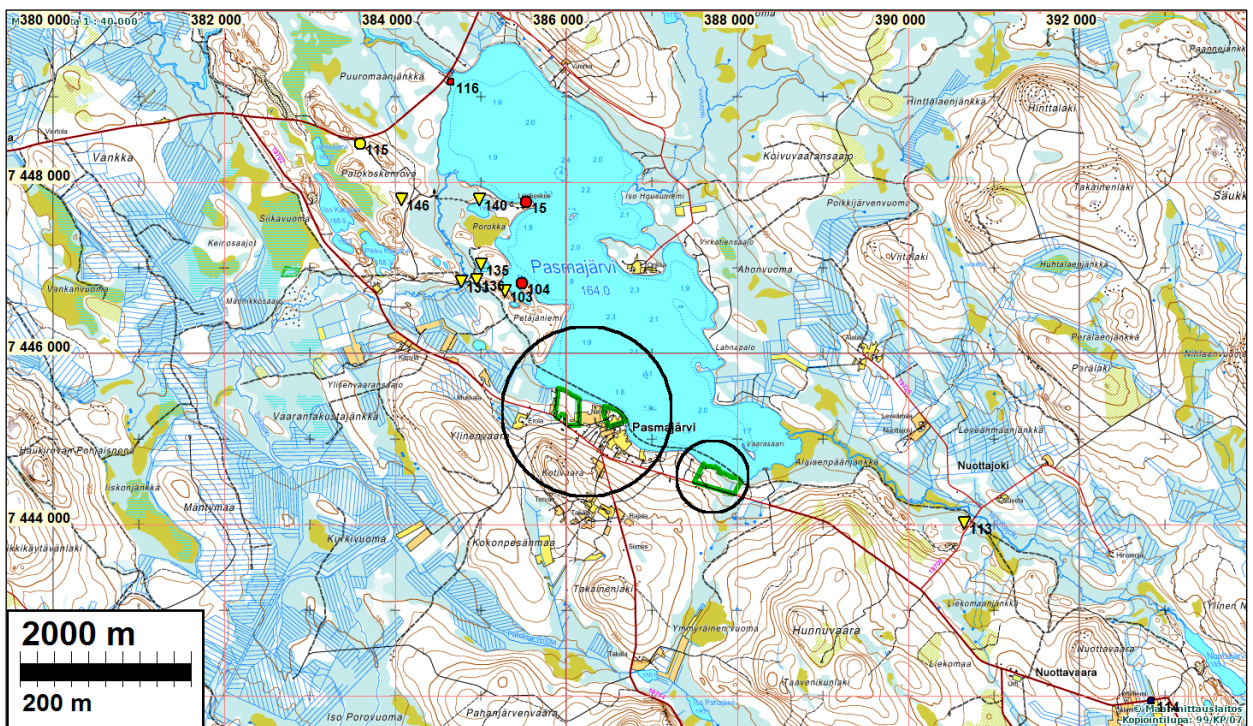
Sisältö

Perustiedot:	2
Inventointi	3
Muinaisjäännökset	5
KOLARI 503 PASMAJÄRVI	5
KOLARI 504 NIEMI	7

Kansikuva: Rakennettua ympäristöä ja peltoa Niemen alueella

Perustiedot:

- Alue:** Kolari Pasmajärvi. Pasmajärven koillisella rannalla sijaitsevien Niemen kantatilan kiinteistöjen 39:13 ja 39:19+13 alat.
- Tarkoitus:** Selvittää sijaitseeko tutkittavilla alueilla kiinteitä muinaisjäännöksiä
- Työaika:** Syyskuun puoliväli 2012
- Kustantaja:** Maanomistajat.
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Hannu Poutiainen ja Ville Laakso
- Tulokset:** Inventoinnissa löydettiin kolme uutta muinaisjäännöstä. Kaikki uudet muinaisjäännökset ovat tervahautoja.

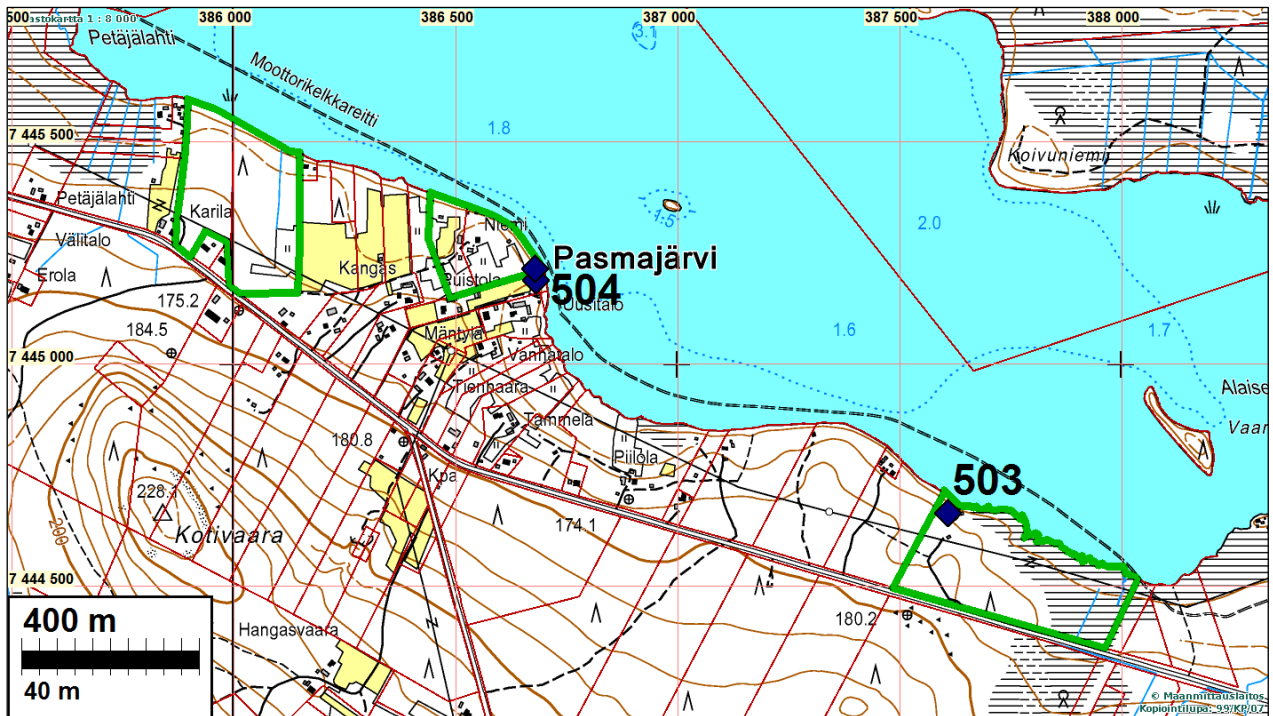

Tutkimusalueiden sijainnit merkitty ympyröillä

Selityksiä: Kohteiden numerointi on epävirallinen, vain tätä raporttia varten karttaviitteeksi. Museovirasto antaa uusille kohteille aikanaan virallisen muinaisjäännösrekisteri-tunnuksen. Koordinaatit "NE" ovat ETRS-TM35FIN (Euref) ja "PI" kkj yhtenäiskoordinaatit (YKJ), "XY" kkj peruskoordinaatit. Kartat ja ilmakuvaoitteet ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa.

Kartta ja ilmakuvapohjat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta kesällä 2012 ellei toisin mainittu.

Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia, kopiot niistä on luovutettu tilaajalle CD:llä. Valokuvat ovat tallessa myös Mikroliitti Oy:n serverillä

Tutkimusalueet on rajattu vihreällä. Inventoinnissa löytyneet tervahaudat merkitty sinisin symbolein ja numeroin. Itäisin alue on raportin ns. Karilan viereinen alue (länsipuolisko 39:13 ja itäpuolisko 39:19), keskimäinen raportin ns. Niemen alue (länsipuolisko 39:13 ja itäpuolisko 39:19) ja itäinen alue (39:13).

Inventointi

Kolarin Pasmajärven etelärannalle ollaan laatimassa ranta-asemakaavaa Niemen kantatilalle, kiinteistöille 39:13 ja 39:19, jotka koostuvat kolmesta erillisestä alueesta. Niemen kantatilan kiinteistöjen alueelta eikä niiden lähialueelta tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Pasmajärven länsi ja luoteisrannalla tunnetaan kaksi kivikautista asuinpaikkaa, yksi kivikautinen irtolöytöpaikka, yksi liesipaikka, sekä 6 pyyntikuoppakohdetta. Kolarin kunnassa 10.1.2012 Niemen ranta-asemakaavaan liittyvässä kaavaneuvottelussa todettiin, että suunnitteilla olevalla ranta-asemakaava alueella tulee tehdä muinaismuistoselvitys.

Suunnittelualueella suoritettava asemakaavatasoisen muinaisjäänösinventoinnin suoritti Mikrolitti Oy, alueen kaavakonsultin, arkkitehti Sari Niemen tilauksesta. Syyskuun puolivälissä 2012 tehdyistä maastotöistä vastasivat Hannu Poutiainen ja Ville Laakso. Inventointi suoritettiin erinomaisissa maastotyöolosuhteissa. Kenttätöyön aikana tarkastettiin kaikki kolme kaavoitettavaa aluetta kauttaaltaan. Menetelminä käytettiin soveltuvin osin topografista ja kartta-analyysiä, silmänvaraista havainnointia, koekuopitusta ja maanäytekairauksia.

Maaperä alueella vaihtelee moreenista hiekkaan, puustona on enimmäkseen mäntyä tai mäntypuuvaltaista sekametsää, sekä kosteapohjaisiin, osin ojitettuihin humusmaihiin ja suoalueisiin, joilla kasvaa lähinnä nuorta koivua ja mäntyä. Niemen tontin alueella on lisäksi hiekkapohjaista peltoa, josta yhdeltä lohkolta löydettiin myöhäisen historiallisen ajan ”modernia” jätettä ja rik-koutunutta, luontaista kvartsiä. Niemen tontin kaakkoisosassa on suhteellisen vähäkivistä aluetta ja periaatteessa esim. pyyntikulttuurin asuinpaikaksi sopivaa tasannetta, mutta runsaasta koekuopituksesta huolimatta mitään arkeologisesti merkittävää ei paikalta löytynyt.

Karilan viereisellä alueella rannassa on hiekaista maaperää, jossa törmä on rantavoimien syömyä. Törmältä ei runsaasta koekuopituksesta huolimatta löytynyt merkkejä muinaisjännöksistä.

(Tulkoon mainituksi, että aivan kahden kaava-alueen vieressä mutta kuitenkin selvästi niiden ulkopuolella havaittiin ohi kulkiessa kaksi tervahautaa, toinen Niemen kaakkoispuolella ja toinen Karilan viereisen alueen itäpuolella kesämökin pihassa, molemmat tervahaudat aivan rannassa.)

Inventoinnissa löydettiin kolme muinaisjännöstä, kaikki tervahautoja, kahdelta eri alueelta. Niemen alueella tervahautoja oli kaksi suhteellisen lähellä toisiaan. Yksi tervahauta löytyi itäisimmän kiinteistön luoteiskulmasta Pasmajärven rannan läheisyydestä. Tutkittavista kiinteistöistä läntisimmältä ei saatu mitään havaintoja muinaisjännöksistä (ns. Karilan viereinen alue).

30.11.2012

Hannu Poutiainen ja Ville Laakso

Hiekaista tasannetta Karilan viereisellä, läntisellä alueella

Rantavoimien syömyä törmää Karilan tontin alueella.

Muinaisjännökset**KOLARI 503 PASMAJÄRVI**

Mjtnnus:

Ajoitus: historiallinen

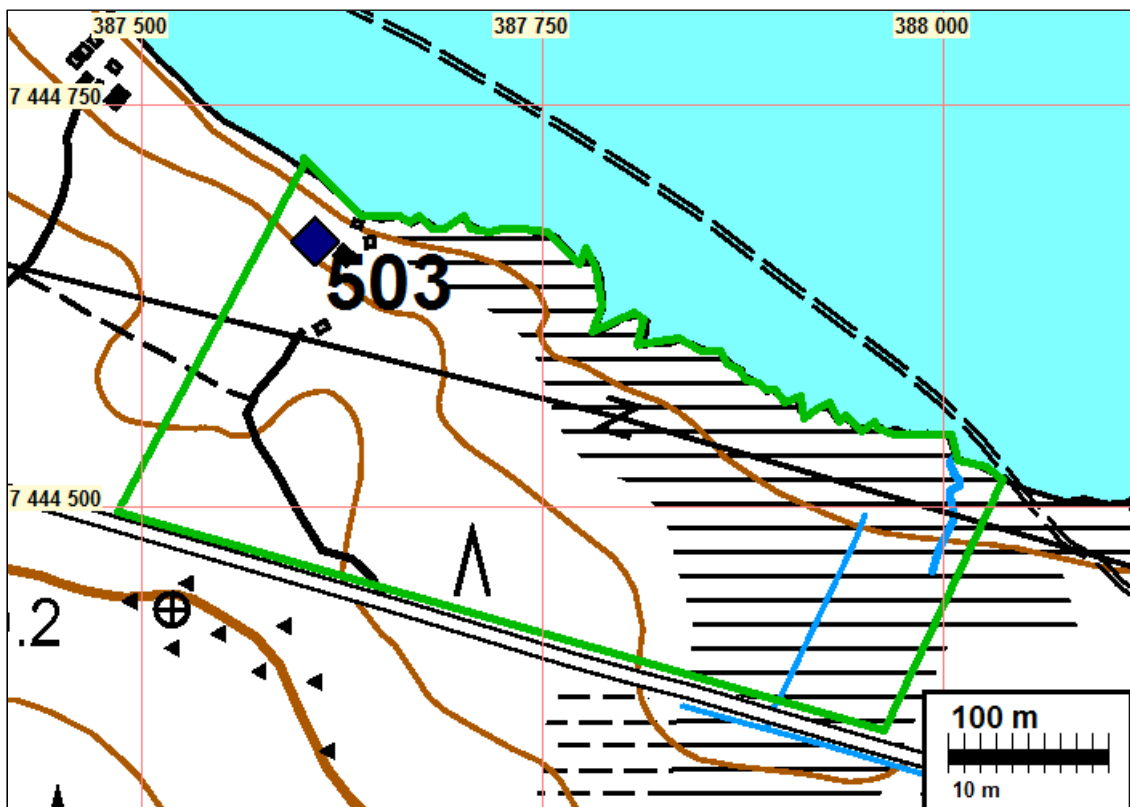
Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 7444 665 E: 387 608
 P: 7447 778 I: 3387 736

Tutkijat: H. Poutiainen & V. Laakso 2012 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kolarin kirkosta 37,9 km kaakkoon.

Huomiot: Tervahauta. Pyöreä, juoksutusaukollinen, suhteellisen loivasti keskustaan viettävä tyyppi. Halkaisija vallin ulkoreunoista 20 m, vallin leveys 3-5 m, korkeus 0,5-2 m. Tervahaudan pohjan maakerroksessa hiiltä, ei huuhtoutumiskerrosta. Juoksutuskuoppa järven eli alarinteen puolella, pituus 4 m, leveys 3 m, syvyys 1,4 m. Juoksutusaukon vieressä, rannan puolella, on vanha ulkorakennus kooltaan 3x3 m. Vastakkaisella puolella, vallin ulkoreunan vieressä kuoppa, halkaisija 1,5 m, syvyys 1 m. Tervahauta on omakotitalon pihapiirissä, rantaan viettävässä rinteessä, ja sen kohdalla kasvaa ainakin 50-vuotiaita tukkipuita. Maalaji hiekkamoreeni. Kohde sijaitsee Kolarin kirkolta vajaat 40 km kaakkoon, Pasmajärven etelärannalla, aivan rannan tuntumassa.

Tervahauta.

Tervahauta. Vasemmalla Pasmajärvi.

Tervahauta. Vasemmalla juoksutuskuoppa

KOLARI 504 NIEMI

Mjtunnus:

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 7445 189 E: 386 681

P: 7448 302 I: 3386 808

Tutkijat: H. Poutiainen & V. Laakso 2012 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kolarin kirkosta 36,9 km kaakkoon.

Huomiot: Kaksi tervahautaa. Pyöreitä, juoksutusaukollisia, suhteellisen loivasti keskustaan viettävää tyyppiä.

A Tervahauta

N 7445189 E 386681 Z 169

Halkaisija vallin ulkoreunoista 13 m, syvyys 0,6 m, vallin leveys 1,5-2 m, korkeus 0,5 m. Tervahaudan pohjan maakerroksessa hiiltä, ei huuhtoutumiskerrosta. Vallissa järven puolella 1,5 m leveä painauma, syvyys 0,5 m. Ei selvää erillistä juoksutuskuoppaa. Tervahaudan kohdalle on kuskattu (ilmeisesti pellolta) kiviä noin 2 m².

B Tervahauta

N 7445215 E 386679 Z 168

Halkaisija vallin ulkoreunoista 13 m, syvyys 0,6 m, vallin leveys 1,5-2 m, korkeus 0,7 m. Tervahaudan pohjan maakerroksessa hiiltä, ei huuhtoutumiskerrosta. Vallin reunassa järven puolella juoksutuskuoppa 1,5x1 m. Tervahaudan kohdalle on kuskattu (ilmeisesti pellolta) kiviä noin 1,5 m².

Molemmat tervahaudat ovat rantapenkkaan, tasaiselle maalle kaivettuja. Niiden vieressä/kohdalla kasvaa ainakin 50-vuotiaita tukkipuita ja sekametsää. Maalaji hiekkaa. Kohde sijaitsee Kolarin kirkolta vajaat 40 km kaakkoon, Pasmajärven etelärannalla.

Niemi A. Tervahauta. Taustalla Pasmajärvi

Niemi B. Tervahauta. Taustalla Pasmajärvi.